

Crna Gora
AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE MEDIJE
Broj: 02 – 383
Podgorica, 16.04.2015. godine

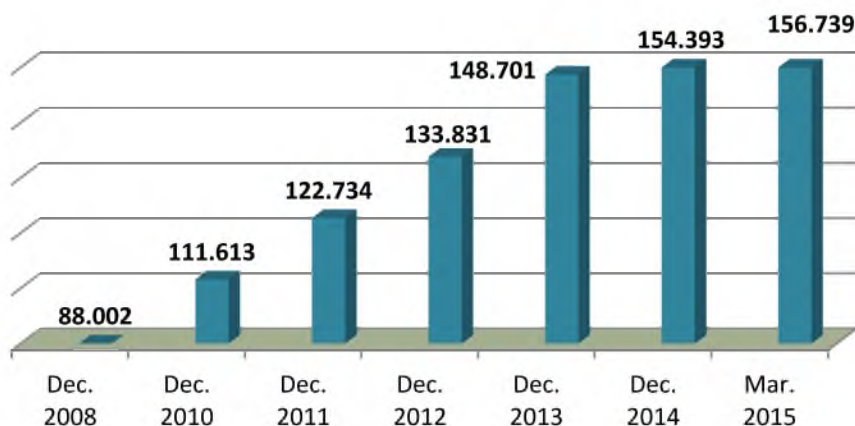
IZVJEŠTAJ
O STANJU TRŽIŠTA USLUGA DISTRIBUCIJE
RADIO I TELEVIZIJSKIH PROGRAMA DO KRAJNJIH KORISNIKA
- MART 2015 -

Saglasno izdatim odobrenjima Agencije za elektronske medije, pravo da distribuira radio i televizijske programe do krajnjih korisnika, u odobrenoj zoni servisa, posjeduje devet operatora nezemaljskih platformi, i to četiri kablovska, dva IPTV operatora, po jedan MMDS, DTH, i mobilni operator. Kako jedan od IPTV operatora, koji posjeduje odobrenje, još uvijek nije počeo sa pružanjem usluge, to se podaci iz ovog izvještaja odnose na osam operatora koji uslugu uslovnog pristupa AVM sadržajima nude putem nezemaljskih platformi.

Pored navedenog „Radio-difuzni centar“ d.o.o. je tokom 2014. godine stekao status operatora prvog multipleksa digitalne zemaljske radio-difuzije sa pokrivanjem cjelokupne teritorije Crne Gore i pravo da svoju uslugu pruža posredstvom radio-difuznih frekvencija u sve četiri allotment zone za DVB-T/DVB-T2 koje su definisane Planom raspodjele radio frekvencija za digitalnu zemaljsku radio-difuziju (Bjelasica, Lovćen, Podgorica i Tvrdaš). U toku dosadašnjeg procesa digitalizacije instalirana je emisiona oprema na 73 lokacije, čime je stvorena tehnička mogućnost za pokrivanje 90% stanovništva digitalnim TV signalom. Od 1. decembra 2014. godine paralelno se emituju digitalni i analogni signal.

Na dan 31. mart 2015. godine, broj priključaka za distribuciju radio i televizijskog programa putem različitih KDS/MMDS/DTH/IPTV/mobilna platformi iznosi **156.739**.

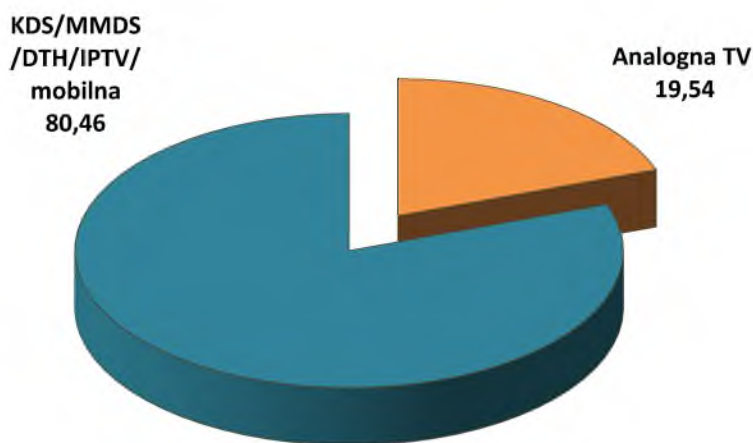
U poređenju sa brojem priključaka na kraju decembra 2014. godine bilježi se pozitivan trend u kretanju broja korisnika usluga distribucije radio i TV programa. Broj priključaka u Crnoj Gori je za period od tri mjeseca uvećan je za 2.346 ili 1,52%.

Grafik 1: Broj priključaka (KDS/MMDS/DTH/IPTV/mobilna)

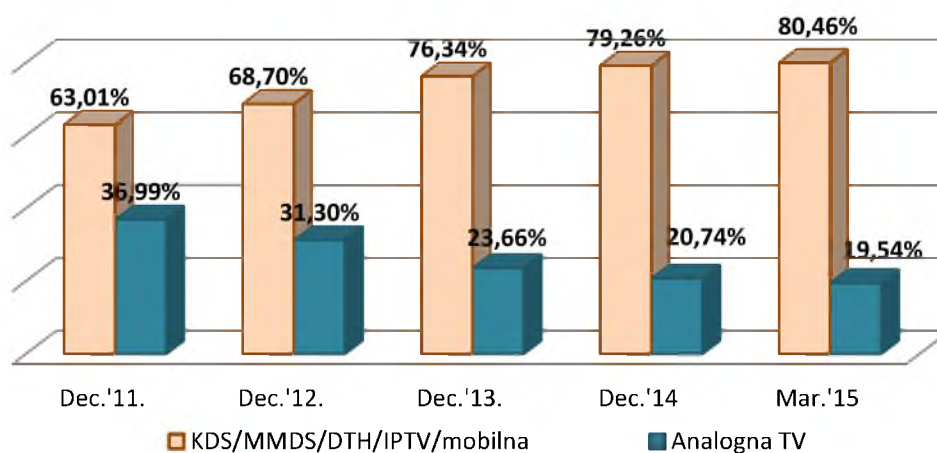
Ako se pretpostavi da se svi ili najveći dio podataka o priključcima odnosi na korisnike iz kategorije domaćinstva i ti podaci se uporede sa zvaničnim podacima o broju domaćinstava u Crnoj Gori¹, može se doći do približne slike o tome koja je primarna tehnologija koju domaćinstva u Crnoj Gori koriste za prijem radio i TV programa.

Na kraju posmatranog kvartala, **19,54%** domaćinstava u Crnoj Gori koristilo je samo zemaljski (analogni) tj. „besplatan“ prijem radio i TV programa. Sa druge strane, ostala domaćinstva su se odlučila za korišćenje jedne od alternativnih platformi za distribuciju radio i TV programa, njih **80,46%**.

Grafik 2: Struktura domaćinstava sa aspekta primarne platforme za prijem radio i TV programa

Na sledećem grafiku prikazana su kretanja procentualnog učešća domaćinstava koja koriste samo zemaljsku analognu televiziju i domaćinstava koja koriste neku od dostupnih platformi u odnosu na ukupan broj domaćinstava u Crnoj Gori, na kraju poslednje četiri godine i na kraju posmatranog kvartala.

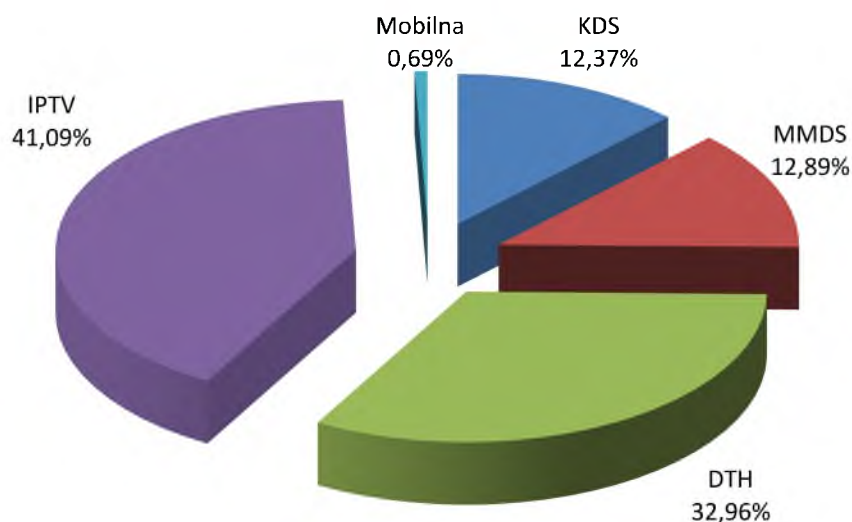

Grafik 3: Poređenje broja domaćinstava koja koriste analognu TV i platformi za distribuciju radio i TV programa

U tromjesečnom periodu, na nivou tržišta se bilježi povećanje broja priključaka od 1,52% i istovremeno rast broja korisnika svih nezemaljskih platformi (mobilna platforma 111,81%, KDS 6,39%, MMDS 0,92%, DTH 0,57% i IPTV 0,21%).

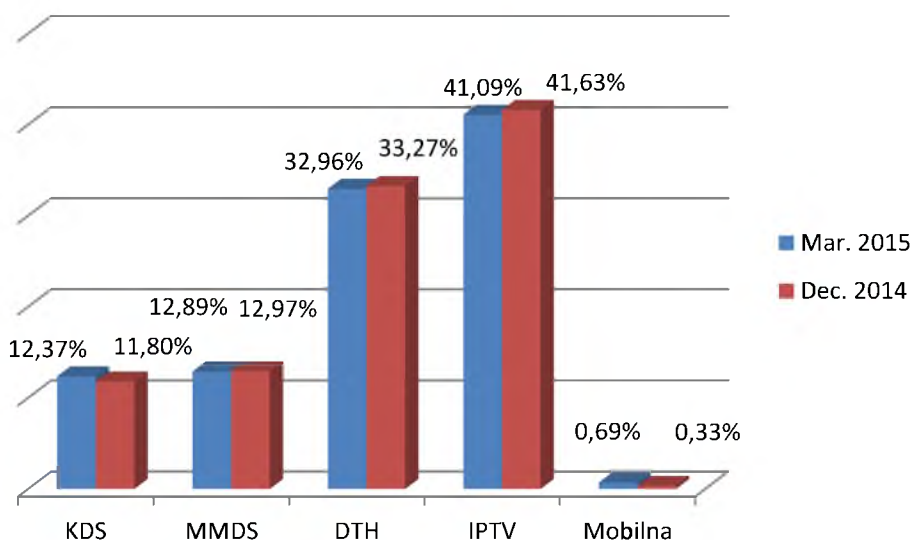
Posmatrajući samo učešće nezemaljskih platformi, IPTV sa učešćem od 41,09% je na leaderskoj poziciji na tržištu usluga distribucije radio i TV programa do krajnjih korisnika. Za njom slijedi DTH distribucija sa 32,96%, MMDS (12,89%), KDS (12,37%) i mobilna platforma sa učešćem od 0,69%.

¹ Popis iz 2011. godine – Izvor: Monstat „Popis stanovništva, domaćinstava i stanova u Crnoj Gori 2011“

Grafik 4: Tržišno učešće nezemaljskih platformi

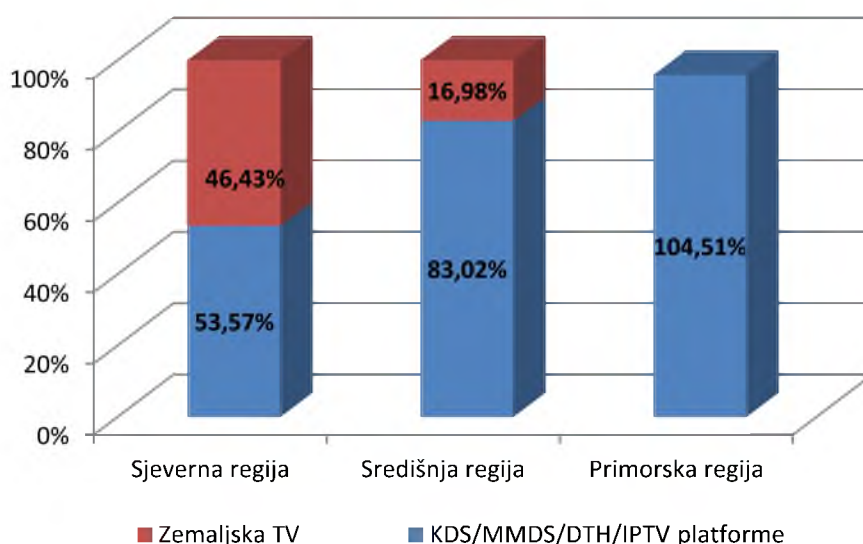
Tržišna učešća pojedinačnih platformi posmatrano na kraju četvrtog kvartala 2014. i prvog kvartala 2015. godine imaju sljedeću strukturu:

Grafik 5: Tržišno učešće platformi za distribuciju radio i TV kanala na kraju 2014. i prvog kvartala 2015. godine

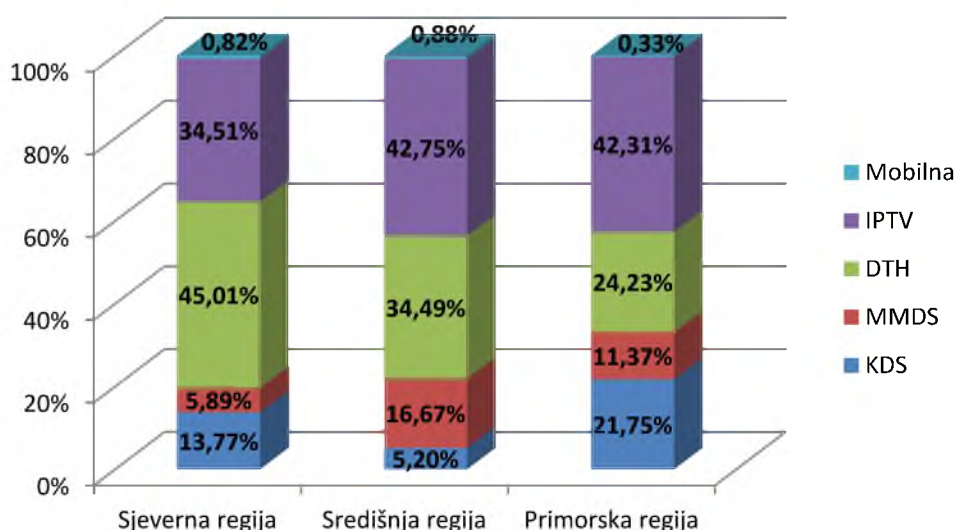
Tražnja za uslugama distribucije radio i TV programa razlikuje se u zavisnosti od toga da li govorimo o sjevernoj, središnjoj ili primorskoj regiji² Crne Gore. Posmatrano u odnosu na broj domaćinstava, tražnja je najveća u primorskoj regiji, 104,51%. Navedeno znači da je broj priključaka za nezemaljske platforme veći od broja domaćinstava u ovoj regiji. U cilju ispravnog tumačenja navedenog podatka treba imati na umu da se u primorskoj regiji određeni broj priključaka odnosi na priključke u hotelima i ostalim smještajnim objektima. Slijedi središnja regija sa 83,02%, te sjeverna regija u kojoj 53,57% domaćinstava koristi usluge operatora.

² Sjeverna regija: Andrijevića, Berane, B.Polje, Kolašin, Mojkovac, Plav, Pljevlja, Plužine, Rožaje, Šavnik Žabljak.
Središnja regija: Cetinje, Danilovgrad, Nikšić, Podgorica.
Primorska regija: Bar, Budva, H.Novi, Kotor, Tivat, Ulcinj.

Grafik 6: Struktura domaćinstava sa aspekta primarne platforme za prijem radio i TV programa – po regijama

Posmatrano po regijama i odnos učešća pojedinih nezemaljskih platformi je nešto drugačiji u odnosu na ukupno učešće:

Grafik 7: Tržišno učešće KDS/MMDS/DTH/IPTV/OTT platformi – po regijama

U posmatranom periodu prosječna cijena osnovnog paketa je iznosila 9,91€ (najviše 11,14€, najniže 6,05€). U osnovnom paketu korisnicima je dostupno, u prosjeku, 63 televizijskih kanala (najviše 93, najmanje 40). Šest operatora nemaju u osnovnoj ponudi radijske kanale, dok preostala dva operatora svojim korisnicima nude 3, odnosno 14 radijskih kanala.

Tri operatora nemaju dodatne pakete u svojoj ponudi, dok preostalih pet operatora u prosjeku nude 6 dodatnih paketa (najviše 7, najmanje 4). Prosječna cijena dopunskog paketa je 5,15€ (najviše 21,00€, najniže 2,54€). Tokom prvog kvartala 2015. godine bilježi se pad broja korisnika dopunskih paketa za 3,18% manje u odnosu na kraj 2014.godine.

Tražnja za dopunskim paketima, takođe, se razlikuje posmatrano po regijama. U odnosu na broj korisnika osnovnog paketa, tražnja za dopunskim paketima u primorskoj regiji iznosi 33,47%, u središnjoj regiji 32,94%, dok je u sjevernoj regiji značajno niža i iznosi 15,36%.

U strukturi ponude dopunskih paketa najzastupljeniji su sportski i filmski sadržaji, te sadržaji za odrasle. Najprodavaniji dopunski paketi na teritoriji Crne Gore su PINK paketi sa 28,85%, ARENA sportski paket sa 21,98%, te HBO 23,50%.

Šest od osam operatera u dijelu ili cijeloj zoni servisa distribuira radio i TV programe do krajnjih korisnika u digitalnoj tehnologiji. Iako većina operatera nudi i mogućnost prijema određenog broja TV programa u visokoj rezoluciji (HDTV) procenat korisnika koji se opredijelio za ovu mogućnost je relativno mali i iznosi 1,80% u odnosu na ukupan broj prodatih dopunskih paketa.

Dva operatera pružaju mogućnost da korisnici pristupe uslugama posredstvom interneta i putem aplikacija za mobilne terminale. Na ovakav način moguć je pristup određenom broju radio i TV programa iz ponude operatera. Ovim uslugama kod jednog operatera korisnici pristupaju besplatno, dok je kod drugog operatera ova usluga u eksperimentalnoj fazi i trenutno besplatna za sve korisnike.

Posmatrano u odnosu na ukupan obim pruženih usluga distribucije radio i TV programa do krajnjih korisnika, tj. ukupan broj prodatih osnovnih i dopunskih paketa, domaćinstvo koje koristi ovaj vid usluga, mjesečno u prosjeku, za njih izdvaja 10,75€.
